

ivásra alkalmatlan volt, még az állatok itatására sem lehetett felhasználni.

Ezidőben Saxlehner András testvérével, Sámuellel közösen vezette Pesten a Váci utcában levő, a „Fekete kutyához” címzett posztókereskedést, melynek vásárlói közé tartoztak nemcsak a helybeli polgárok, de a városkörnyéki falvak lakói is.

A Saxlehner-féle posztókereskedést Bayer József is felkereste és vásárlás közben elpanaszolta, hogy az örsödi laposban nemrég ásatott kútja igen keserű vizet ad. Saxlehner András a Bayer-féle kútból vízminitát vett és azt Molnár János törvényszéki vegyészszel megvizsgáltatta, aki nagy töménységű keserűvíznek minősítette.

A 48. életévét betöltő üzletember akkor komoly válaszlút előtt állhatott. Tovább viheti-e a már jól bevezetett belvárosi posztókereskedését, amelyre eddig népes családja megélhetését alapozta, vagy belevágjon-e egy számára ismeretlen lehetőségbe, kockáztatva mindenét? ...Bízott a vízben és önmagában, amikor a kiegyezés előtti zűrzavaros gazdasági és politikai viszonyok közepette is engedett a vállalkozó kedvnek. Felesége egyetértésével még 1862-ben 4000 forintért megvette a Bayer-féle telket, s 1863-ban diadalútjára indította az általa kitermelt és forgalmazott Hunyadi János keserűvizet.

A feltételezhetően szerény alaptőkével indított, de rövid idő alatt látványosan felfejlesztett keserűvíz-termelés és -forgalmazás Saxlehner András szorgalmát és kiváló üzleti érzékét egyértelműen bebizonyította.

A Saxlehner Andás családjára vonatkozó legrégebbi adat 1600-ból való. Ő 1815. február 19-én, Kőszegen született Saxlehner András és Bayer Judit házasságából. A frigyből nyolc gyermek született, de csak négy érte meg a felnőttkort.

Saxlehner András, iskoláit befejezve, öt év tanonc-idő leteltével, 1832-ben a soproni Behserer-testvérek rövidáru kereskedésében segédlevelet szerzett. Továbbfejlődése érdekében 1836-ban Pesten keresett magának állást, s a Váci utcában székelő Perger és Murman-cég posztókereskedésében helyezkedett el.

Családjával a Pestre költözés után is szoros kapcsolatot tartott, amiről az édesanyjával folytatott levelezése is tanúskodik. Idősebb Saxlehner András nagy örömmel figyelte gyermekei boldogulását, különösen Andrásét, akit leveleiben „Legkedvesebb fiam!”-nak szólított. Fia pályafutását azonban nem sokáig tudta követni, mert 1844. május 5-én elhunyt.

Az **ŐRMEZŐ**

helyi kulturális és közéleti kéthavi lap
1997. májusi számából

Etnikailag tarka Alpok–Adria

Kisebbségkutatók leckéje

Teljes körű és aktuális képet kíván feltárni a nemzeti és etnikai kisebbségek helyzetéről a hét ország tizenkilenc tartományát, illetve megyéjét összefogó Alpok–Adria Munkaközösség, azon felismerés alapján, hogy a többségi és kisebbségi népcsoportok békés együttélésének eredményei és gondjai nem csupán egy-egy országra jellemző kérdések. A nemzetközi szervezet 1984-ben alapított kisebbségi munkacsoportjának ez év őszén felgyorsított munkája nem előzmények nélküli, az Olasz–Német Szociológiai Társaság Trentino–Dél-Tirol tartománnyal közösen már végzett és közzétett olyan kutatásokat, amelyekbe most hazánk képviselőit az öt „Alpok–Adria”-s megye: Baranya, Győr-Moson-Sopron, Somogy, Vas és Zala is bekapcsolódik.

A kisebbségvizsgálat történelmi, gazdasági, szociális, politikai és kulturális sajátosságok alapján kívánja elemezni a többségi és a kisebbségi népcsoport kapcsolatrendszerét, és ebben az egyes anyanemzetek kormányainak, tartományi irányító apparátusainak közreműködésére is számítanak. A helyzetértékelés és a közös cselekvési program kiindulási dokumentumának a regionális és kisebbségi nyelvek európai chartáját, valamint az európai kisebbségvédelmi egyezményt, illetve az európai népcsoportok jogi normáit szabályozó okiratot tartják.

Bármennyire is előrehaladtak az egyes országok

ban folyó kisebbségkutatások, a népességmozgás folytán újból fel kell mérni a nemzeti és etnikai népcsoportok lakossági számát, adatbankot kell készíteni, és folyamatossá kell tenni az úgynevezett nemzetközi megfigyelő iroda munkáját – tudtuk meg Szászfalvi László csurgói polgármestertől, aki a munkaközösség kisebbségkutatási csoportja elnöki tisztét november végén adta át a dél-tiroli egyetem egyik professzorának.

Az öt magyar megye felsőoktatási intézményei különösen fontos szerepet vállalnak a már ismert kutatási eredmények összegyűjtésében, illetve az 1998 tavaszára befejeződő vizsgálatban. A kaposvári Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola romológus tanszékének vezetője, Takács Éva lapunknak elmondta, Somogyban több tízezer horvát, német nemzetiségű, illetve cigány lakosra terjesztik ki vizsgálatokat, és különösen nagy hangsúlyt helyeznek azoknak a tendenciáknak a bemutatására, amelyek a kisebbségi önkormányzatok megalakulása óta új politikai és jogi kereteket adnak az egyes népcsoportok demokratikus akaratának érvényesüléséhez.

(gulyás)

A **Magyar Nemzet**

1997. december 30-i számából